

Kópavogi, 5. nóvember 2024.

Umsögn forstöðumanns Roðasala.

Undirritaður, forstöðumaður Roðasala, hefur verið beðinn um að taka saman stutta samantekt vegna fyrirhugaðrar lokunar hjúkrunarhluta Roðasala. Líkt og áður hefur komið fram, hefur þjónustuþyngd íbúa hjúkrunarsambýlisins aukist mikið undanfarin ár, líkt og gerst hefur á öðrum hjúkrunarheimilum samhliða auknum áherslum stjórnvalda á að auka þjónustu í heimahúsum.

Ég hef haft vaxandi áhyggjur af því hve erfitt er orðið að veita þjónustuna og vakið máls á óviðunandi aðstæðum íbúa og starfsfólks við færni- og heilsumatsnefnd, Sjúkratryggingum Íslands og heilbrigðisráðuneytinu í samráði við mína fyrrverandi yfirmenn hjá velferðarsviði Kópavogs.

Ég sendi bréf til velferðarsviðs, árið 2021, þar sem vakin var athygli á því að ákveðinna útbóta var þörf til þess að uppfylla skilyrði heilbrigðis -og vinnueftirlits um gæði þjónustunnar til að sinna mikið veikum einstaklingum sem þurfa krefjandi einstaklingsmiðaða hjúkrun með flóknar hjúkrunarþarfir með tilheyrandi hjálpartækjum og þjónustu. Í bréfinu kom fram að húsnæði Roðasala, eins og það var, og er enn, uppfyllir ekki kröfur heilbrigðiseftirlits og vinnueftirlits til nútíma hjúkrunarheimila. Í bréfinu tiltók ég einnig áhyggjur mínar af eftirfarandi atriðum, sem enn er ábótavant:

- Skolherbergi er ófullnægjandi og fer skol fram inni á starfsmannasalerni. Þegar við hjúkrun mikið veikum einstaklingum er nauðsynlegt að skolherbergi sé bæði með hreinu og óhreinu svæði. Eins og staðan er hjá okkur í dag getur smit borist auðveldlega á milli hreinna og óhreinna íláta sem geta valdið alvarlegri hópsýkingu.
- Vegna þrengsla í húsinu er mjög erfitt að vera með stór hjálpartæki sem óskað er eftir þegar verið er að sinna langt gengnum einstaklingum, má þar nefna hjólastólar, segl lyftari, baðbekkur og önnur fyrirferðamikil hjálpartæki sem þurfi mikið rými til athafna og tvo til aðstoðar.
- Ekki er nein sérstök aðstaða fyrir iðju og sjúkraþjálfun á heimilinu og hefur þessi þjónusta verið veitt í matsal og betri stofu sem eru ekki hannaðar til að bera uppi slíka þjónustu og oft rekast á matmálstímar og starf iðju/sjúkraþjálfunar.
- Salernisaðstaða er ekki inn á herbergjum en gerð er krafa um það á nútíma hjúkrunarheimilum.
- Tvö af fjórum salernum íbúa á heimilinu eru með aðgengi fyrir hjólastóla.
- Sturtuaðstaðan á heimilinu rúmar illa baðbekk, segllyftara eða önnur fyrirferðamikil hjálpartæki sem þarf fyrir mikið veika einstaklinga sem þurfa aðstoð tveggja. Loftræsting í þessu rými er ábótavant. Hún hefur verið tekin út af fagaðilum reglulega og ekki hefur tekist að fá hana til að virka og hefur

starfsfólk ítrekað kvartað yfir því hversu súrefnissnautt loftið er þegar fleiri en einn er að athafna sig í því rými.

- Sérstaða húsnæðisins liggur í því að þetta er heimili en ekki stofnun og því var ekki gert ráð fyrir til dæmis að tveir hjólastólar gætu mæst sumstaðar í húsinu.
- Geymsla fyrir hjálpartæki sem ekki eru í notkun er ekki til staðar en nauðsynlegt er að hafa rúmgóða geymslu þar sem hægt er að geyma þessi tæki svo þau eru ekki skilin eftir hér og þar sem hefur í för með sér óþarfa byltuhættu fyrir íbúa heimilisins.
- Ekki er nein vaktaðstaða fyrir starfsfólk sem það getur leitað í þegar það er að sinna krefjandi verkefnum.
- Breytt stöðugildi og breytt verklag innan heimilisins til dæmis varðandi mönnun á nóttinni þegar kemur til þess að við þurfum að sinna deyjandi einstakling en það ferli getur tekið nokkrar vikur og felur í sér meiri sérhæfni í hjúkrun og er mannfrekari en við erum að veita í dag.

Í samskiptum mínum við Sjúkratryggingar Íslands hef ég vakið máls á ofangreindu og ítrekað nauðsyn þess að íbúar flytjist á önnur heimili þegar þjónustan er komin á það stig að við getum ekki sinnt henni. Í því samhengi var gert samkomulag við Hrafnistu og Sjúkratryggingar um Hrafnista tæki við íbúum sem við gætum ekki þjónustað vegna þrengsla, en þeir flutningar hafa verið háðir samþykki færni og heilsumatsnefndar.

Starfsfólk færni og heilsumatsnefndar hefur í samskiptum við mig ekki sett ofangreint samkomulag í forgang og vísar til ýmissa aðstæðna s.s. langrar biðar á önnur heimili, breytinga hjá heimilum þar sem verið er að fækka tvíbýlum í einbýli og lokunum lítilla hjúkrunarheimila auk annarra ástæðna. Er því ljóst að samkomulagið dugar illa til í reynd. Þar af leiðir að íbúum Roðasala bíður óásættanlega löng bið eftir því að komast á önnur heimili sem veitt geta þá þjónustu sem þarf. Í dag er staðan sú tveir íbúar hafa verið á bið eftir öðrum heimilum í yfir 12 mánuði og eiga viðkomandi íbúar umsóknir á sex og sjö heimilum. Fjórir aðrir íbúar þyrftu að huga að flutningi í náinni framtíð sökum aðstöðuleysis.

Í ljósi þess að á síðastliðnum þremur árum hef ég sem forstöðumaður Roðasala ítrekað vakið athygli á ofangreindum aðstæðum og aukinni þjónustuþyngd án þess að ná að þoka málum í rétta átt. Tel ég að eftir þriggja ára baráttu um að bæta hag íbúa og aðbúnað starfsfólks beri mér skylda til, sem hagsmunagæslumaður heimilisins og talsmaður að gæta að velferð þeirra og hagsmunum. Með það að leiðarljósi get ég ekki sett mig upp á móti þeirri tillögu sem samþykkt var á fundi bæjarstjórnar Kópavogs þann 22. október. Þrátt fyrir að lokun hjúkrunarhlutans sé þungbær fyrir framúrskarandi starfshóp Roðasala tel ég fyrirhugaðan flutning íbúum Roðasala til heilla og besta kostinn úr því sem komið er.

**Virðingarfyllst,
Einar Ellert Björnsson
Forstöðumaður Roðasala**

